Tikkun Sophrim.

56

## דין דיו ·

נכתב והחסיר ולכתוב בלשון פשוטו שהוא של עוצצים או בדיו של עפצים
ואין חילוק בין אות א' לכל הספר · דאפי' אות א' שלא בדיו פסול · שו"ת
מהר"ם סי' נק"ב · ועיין מ"א סי' לב ס"ק ב'

מותר לכתוב ס"ת בדיו העשוי מסתם יינם · ומספקא אם מותר לכתוב בעפצים
של עכו"ם · שו"ת נב"י סי' נקב"ה · נק"ה · ושו"ת באר עשק סי' נ"ה

דיו אדום והיות לשמה · עיין לחם הפנים ·

## דין גויל ·

גוילים שהביאום מן השוק · ולספק אם עובדין לשמה · עיין שו"ת
פרח מטה אהרן סי' נ"ח ·

גלפים הבאים וחגנו התפירות מבחוץ אבל היותן לשמן · עיין לחם הפנים

הגלפים שאין שלמים שלא יהא נקבים בהם שאין הדיו עובר עליו בהיותן שלא
תבא האות ניראית שם חלוקה לשתים ואז אפי' נכבר הנקב נגד הלשון כשר
מ"א סי' לב ס"ק ט"ו · ועי' כתבו שם ס"ק ג' דאפי' יש נקב בתוך גג האות
או ירך שלו · שנראה חלק הנקב פסול · אלא בעינן שיהא שם נקב
נקב כל שהבין סותמו ואין כל נגד הלשון · והיינו במצות כתיבה אבל
לא אם אחר שנכתב נקב בתוך האות ·

הגלפים לכתוב צריך הישראל לסייע בעיבוד העורות לשם ס"ת · עיין
בשו"ת הרא"ש כלל ג' סי' ו' ·

ס"ת של גויל כאשר צריך לתקן · ומעבירין על הפחן צבע בשות הגויל
וכותבין עליו זה דינו · עיין שו"ת מהר"י מינץ סי' ט"ו ·

# דין תגין

סת״ם צריך לה נקודות במקום שראוי להיות נקודות כמו שאיתא בשרה
שאין לפסול מחמת נקודות בזה אע״פ שלא נעשה כדין כי אין זה כי אם
תקנת עזרא · עיין בב״י סי׳ רע״ו סק״א · ובט״ז סי׳ רע״ב ·

צריך התגין להיות נוגעין בגוף האותיות · וכ״א נפרד מחבירו ·
עי׳ סי׳ לה׳ ·

וגם לא ירבה נוים בסוף האות כי אם באמצעיתו · ספר הזכרונות ·
ואם אינם נוגעין בגוף האותיות · או שנוגעין זה בזה פסולין ·
ויכול אם ירצה שיכתבן משחה תליין שנפרדו אחר שנכתבו וכו׳ ·
עי״ש ·

ואם התגא׳ דבוק בחבירים כשר · הרב המאירי · ונראה שהרוכב
חולק · כנ״ה ·

אם לא תייג שעטנ״ז ג״ץ פסול · הכ״ה · אבל תייגן מעיל שפיר ·
שאר תגין שוסת׳ חוץ משעטנ״ז ג״ץ אינם מעכבין אם אינם נוגעין
בגוף האותיות ·

דיני השמות ·

נדבקו אותיות חבירותיהן באותיות השם · או נגררו · כ"כ י"ב סי' רע"ו ובאחרונים
וב"ס ...

הא' שהשם שכתוב נוגעת בגגו · אם נוגע ... שאותיות ... מותר
למחוק · או לגרוד הרגל ולתקן · אבל אם אינו נוגע אלא ... להתקן
ברכב · אם מותר ... ... ... · ... שם · ושו"ת ...
... · סי' פ' · ושו"ת מהר"ם אלשקר סי' ה' ·

נקבת סופרים נהגו שאם נדבקו להם השם בסוף השיטה עושין שם פסוק
להשם ... ... ... ... · ... כי שלא יהיה
השם חוץ להשיטה · ושלות הוא ... · עי' סי' רע"ו סק' י"א ונקה"כ סי' רע"ו
על השם תלוי · שנכתב אין תלוין ופסול · ובש"ך סי' רע"ו ... בבדעת
לא פסול ·

מותר לכתוב השם על מקום המחק או הגרד · וכתב הש"ך ס"ק ... באם
... בכבו לתלות או לכתוב על המחק או על הגרד מותר לכתוב על המחק או
על הגרד שתלות ·

סופרים נהגו שלא לכתוב השם בסוף הדף · ושמא כך נהגו אם נדבקין
להם שם בסוף הדף שנדבקין או שמאריכין האותיות · באיזו ... · דאין
איסור אלא בחוץ לשיטה ולא בסוף הדף · עי' סי' רע"ו סק' י"א · ועיין
... בס' ... סק' ה' ·

שם שמחו שנכתב בלשון הקודש · כגון ... · וכה"ג מותר
למחקו · וכן שם של ... שלא נכתב לשם קדושה מותר למחקו וצריך תיקון
... · עי' סי' רע"ו סק' י"ב ·

אם כתב השם ונשפך עליו דיו · ... · באשריך ... ספרה ...
... ... עובר בלאו · אבל דיו שנשפך על גבי הכתב מותר למחקו
שאין כוונתו אלא לתקן ·

321235

## דיני השמות

אסור למחוק אפי' אות א' משבעה שמות שאינן נמחקין ולא מאותיות
הנטפלים מאחריהם · כגון ך' של אלהיך · וכם של אלהיכם ·
ואלו הם שבעה שמות · שם הויה בה' · ושם אדנות · אל ·
אלוה · אלהים · שדי · צבאות · ויש אוסרין גם שם אהיה ·
אשר אהיה · ב"י סי' רע"ו · ועי' שם כתב רא"ש שם אלהי יוד
מן אלהי אינו נמחק ·

כתב אל מאלהים · יה מהשם · או כתב שם יה אינו נמחק · אבל
שד משדי · וצב מצבאות נמחקים · וכן אד מאדני · או אה · מן
אהיה · ויש מחמירין ב"י בסי' רע"ו ·

ודוקא הנטפלות מאחריהן · אבל מלפניהם כגון ל' מלה · או ב ·
מבה' וכיוצא בזה מותר למחוק · עיין ש"ך י"ד בסי' רע"ו ·

שם של אלקים שכתב הסופר היו"ד · וכתב אלקים בלא יו"ד
וא' דיגזור נו ויכתוב היוד ואחכ"נ · ואין אומרין שכבר נתקדש
השם וכו' · כיון שחסר אות א' בהויית היוד · והוא הסכים ש
יתלה היוד למעלה · שוב מלשא בגט · אבל השו"ב חולק על הך ·
סברא בתליות ולגזור דמושב לשון הירצה ·

כתב השם כהוגן · ובסוף השם טעה וכתב איזה אות שאין שייכות
להשם · ובאי' נמחק · אע"ג אחר השם · נע"ש ·
לא מיקרי טפל להשם אלא מה שצריך · ובאמצע אם נכפלה בו
אות ראוי להמחיק · לה' ·

נמצא בס"ת נוסח אלוק עליון · שם של אלוק · חסר וי"ו שאין צריך
תיקון · כי לפעמים נמצא בס"ת שם כתב חסר וי"ו · שות' משאת בנימן ·
ועי' חולין דאין צריך תיקון לתלות הוי"ו · עיין בשו"ת כנסת יחזקאל ·
אורח ·

אורך השיטות שיהיו בס"ת שיכנסו בהם כמו אם נכתבים השם ג"פ ·
לפי כח הסופר ויסמוך בזה על מה שנהגו השיטות בתחלות כתיבת
ס"ת · ובר"ב כתב אין להקל בזה והגדולה השיטות בדקדוק · ר"ן צריך
בכל פרט ופרט · כדאיתא לדין · ובש"ע כתב שיש ליזהר אחר התחלת
ודוד שיתכן שהסופר יאמר שכותב לשם קדושה · ויחשב אם כוונ
אחר · ואפשר אם כתבו לשם קדושת כל השטות הרוצאין בס"ת · וה"
הא"מ אין האזכרה שנכתבה שעירא והרי הוא תירוץ · יגרור רגל השמאל ·
כולו שלשה לפעולה · ויכתבם אחת לשם קדושת השם וכדושתם שהם
לכל השם · מהרש"ך בפרק סי' ל"ו · ועיין בשו"ת ר' אליהו שאלה
מ' · ובכנסת יחזקאל שאלה ל' ·
ס"ת שנמצא בה במלה אזכרות שהן שלהם שגדרין לגניזה כמוש
השורה ואינם נגדרין אי איתיהו תיקון · כיון דהרבה הכ"ן יש בס"ת
הנזכרת נגדרין לגניזה · או אין להם תקון · שו"ת באר עשק סי' נ' ·
ס"ת שהיו כתוב בה ה' אש שלחנך · הורה לגרור השם אחרון · בלא
תשובת מהר"ם בן חביב · ורבנו קצץ אחר על הגגב וכותבין שם ·
אזכרה אחרית · שלא נעשה שום הזכרה שנכתב בטעות · ע"ש חב"ג
סי' ל"ג : ובב"ח סי' רע"ו כתב האידנא נהגו הסופרים שלא לגרור השם ·
רק שסותמין היריעה · ובחוני דעת אות א' ס"ק ה' כתב בשם ש"א להורות
לגרור השם ולנהוג כפי"ש בשם בשו"ת הנ"ל ·
וכתב הרא"ש סי' פ"ה דאין להורות באוסר לגרור האזכרות שהוא לגלות ו
ולכתוב בינוסו · אבל בתוס' כתב כשאר השם אסור לכתוב דבר
בינוסו · מא' סי' ל"ב סק כ"ג ·
ובש"ע יורה אופן השחינה בתיקון הת"ק וכתובה בס"ת אחר הסרת לפי
הגרוס שהי' כתוב עליו · ושם שבנסן והתיר כ"ג של אליך הנמצאות סוף
שיטה של ס"ת · ודוגמא אריך כפירוש פי' שנים כרגלה ·

## דיני השמות

אם טעה גם אות ק' מהם ויותר מכדי שיעור צריך תיקון למחוק כל השם ·
ואפי' בשמות אחרים · יכול למחקן · אך צריך ליזהר שלא ימחוק הרגל ·
כו"ה · וכתב מהר"ם שאם יכול לשמור הרגל של הק' שיהי' כפליים מן
ראש הגג שפיר דמי ·

ס"ת שנמצא בה בפ' בראשית כתוב ביקום ויקח ה' אלקים את האדם ·
טעה וכתב אלקים · מהו תיקונו · נראה שמן הס"ת
סתומה · שבגלל רוצה לעשות · ונראה הוא לפי שמלה זאת בנוסח
שתחילה היתה מן הנכתבים ושכתיב הוא מן הזכירים ושראשית · ואחר
יגנוז הס"ת אחרונים · כי מה לה לעשות אצל השם · שו"ת זכרון
הגרשוני · סי' צ"ב · ושו"ת בה"ח סי' ק"ה ·

ס"ת שנמצא כתוב רגל של האל"ף של אלקים היתה דבוקה בגגה · וגם
וגם אם נגע בגגה · וגם אם נגע רגל הה"א לשולה נגיעה דקה · וכו'
בינינו · בשו"ת יד אליהו · שאלה ס"ו עיין כל"ה ·

ס"ת שנמצא בה חסר הה"א בתיבת לאלהים · וחולק אי הה"א ראשונה
או אחרונה · ושאר דינים בענין זה בשו"ת יד אליהו סי' פ"ט ·

ס"ת שנמצא כתוב בה השם שהיה לו לכתוב אלהים · וכתב אלקים ·
בשו"ת שבות יעקב שאלה צ"א · וחב"ש שאלה פ"ח ועיין בח"א

ס"ת שנמצא כתוב בה בפ' האזינו שכתוב לא אלה · כו"ה ולבסוף
אי מותר לגרור · עיין בשו"ת שבות יעקב שאלה צ"א ·

ס"ת שהסופר השמיט וי"ו מן אלקיו · ותלה בינו שיוי מה דינם ·
עיין בשו"ת פני יהושע שאלה ה' ·

אם טעה הסופר וכתב א' מהשמות שאינן נמחקין · במקום השלישי ·
של הירידה · שיחתוך אותו מקום ויגנזו · דהא דין כתב ספר בכרפן ·
שו"ת שבות יעקב סי' פ"א · עיין לקמן הנוסח · ס"ת

## דין הטעות .

ס"ת שנמצא בה כ"א אזכרות חסר אות לפסולה . שו"ת בח"ס סי' נ"ג .
ס"ת שאמרה עם תוך אותיות השם . עיין שו"ת בארעשק שאלה ד' .
הסופר צריך להיות לפניו ב' ספרות הכתובים בלה' בהלכ' ס"ת .
ושם תמצא ניקוד הקולמס . ועיין במסורת גנוש . סי' ל"ב .
כתב שם אלהים אחרים לשם גבולה אינו פסול .

## דין רוחב . וכמה בדפין וכמה גליון . ובין שיטה לשיטה .

ס"ת כל רוחב הדף שלשה טפחים . בלוחות היו אורך ורחבן ששה טפחים . אורך כל שיטה שלשים אותיות היינו שיעור טפח ודווקא ב בתיבה דקה . אבל בכתיבה גסה הכל לפי הענין . ואפי' יותר מטפח . ש"ך .

ואין עושין יריעות פחות משלשה דפין . ואין איסור אלא בלכתחלה . או בתשע . ובסמ"ג כתב כל דף לפניה . אבל לא לזכב . ובדיעבד כשר אם לא נכתבו שלשה דפין ביריעה . ט"ז . ובין שיטה לשיטה כרוחב השיטה . בין תיבה לתיבה כאות יו"ד . בין אות לאות כחוט השערה .

אם נדבקו שתי אותיות תיבות עד שנראה כא' פסול . ואין פסול דיעבד אלא כשהן משובצא עפ"י תינוק דחש"ו . ואינו פסול אפי' דיעבד . ט"ז וב"ח . ואם הרחיק ב' אותיות עד שתיכנס אחרת

אחת נראית כשתים ·י

אם נחסר אות א׳ בסוף התיבה · ותלה בין השיטין · ולא נכפל משום
שנאמר בהו׳ כאלו נכתבה אות התלוי ממש בשורה · ואע״ג אין הפסק
בין התיבות כ״כ · זה אינו בהא ענ״פ אין חואין · שהם ב׳ תיבות ·
הל׳ עור כמוט השדרה אינו אלא למצוה ולא לעכב׳ · ואם הרחיקה
ג׳ מגן יותר מן חוט השדרה אינו פסול · אלא אם כ׳ דתיבה אחת
נראית כשתים · לתיקון בחוט׳ · בק׳

מגן הלישון לא פחות מן מ״ח · ולא יותר מן ס׳ · אבל דיעבד
אינו פסול כ״כ סי׳ רע״ה

ס״ת שיש בו חור כמלא אות א׳ בין פסוק לפסוק · אם הוא פסול ·
ואם נראה כרבו זה עשוי כשירה · עיין בשו״ת רי״בל סי׳ נ״ו ·
ס״ת שנמצא בו נקודה בסוף כל פסוק פסול · בש״ו [illegible] נ״ג ׃
ס״ת שיש בה מנצת יריעות שאין בה רק עמוד א׳ נראה בהכרע דפסק ·

דין חסירות ויתרות ·

ס״ת חסר והוציא לקח ס״ת אחרת כשיוצא בה · אפי׳ דבעל שהו
ובו׳ חסר או יתר · ועיין בכנסת הגדולה [illegible] על הגהות דמ״ש סי׳
נ״ג · ועיין בשו״ת בארי [illegible] ·
ס״ת שנמצא בה בבל נקרא בהפסוק וחשלתנו [illegible] · חסר יו״ד
בין [illegible] · אם והוציא ס״ת אחרת · עיין שו״ת שער אפרים
סי׳

סי' קפ"ב. ומ"מ שצריך להוציא אחרת. ועיין שם בהגהת בא"ם שם.

אם נראה בס"ת כסדר הגה"ה ג' גבבי' ויותר. ובס"ת הנ"ל נמצא בו אות א' חסר.
שאינו מעכב כוונת השלה. אם מוציא ס"ת אחרת. או גומר הפ' באותו
סדר הנקרא הוא עליו ושהוא יפה שיה שער אפרים שם.

אין סומכין על חסירות ויתירות על המסורות ושבתלמוד. שו"ת הרשב"ן
סי' רל"ב.

ס"ת הפסול ס"ת שכתוב בו והנה תאומים מלא חו"ב. או אחד. ושלפנינו חסר.
תומם בלא א' וו"ד. עיין שו"ת רדב"ז ח"ג. אולי נמצא בא' שלו.
ס"ת שנמצא בפ' ואלה משפטים ומעשיהם והיו כתוב ומעשיהן. שו"ת צ"צ
סי' נ"ה.

כתב מלא חסר. או חסר מלא. או שכתב מלה שהיא קרי כתיב. וכתב
כקריאתה. כגון שכבנה במקום ישגלנה. ומוצא בזה פסול ב' ס"י ע"ה.

דיני פתוחות וסתומות.

ס"ת שהיה לו להיות במקום א' פתוחה. ולא נשאר בסוף השיטה כשיעור ט'
אותיות. והסופר כתב תיבה אחת בינתיים. על אויר שבסוף השיטה.
ומתיבה נשאר ט' אותיות. ואילו הי' כותב בתוך השיטה לא נשאר כשיעור.
אי מיקרי פתוחה או לאו. עיין שו"ת שער אפרים שאלה א' דמצדד
להכשיר.

ס"ת שנמצא בה בפ' פנחס פתוחה במקום שלדברי הרמב"ם אינה
לא פתוחה ולא סתומה. ובאור דברי הטור בענין פ' סדורה עיין
בשו"ת פנים מאירות. ועיין בשו"ת שבות יעקב שאלה צ' שמשיג.

שולי גל׳ פסקי מאירות הכל ·

אם יש תקנה לס״ת שעשאה פתוחה סתומה · או סתומה פתוחה · עיין
בשו״ת רש״ט נבלון · סי׳ סב · ונחלקו הספרים ולענין אם אפשר לו שלא
ומחלק הלום הרמ״ע ז״ל ג״ו ורמ״א סי׳ ערה · ולדעת הרב אם הניח פנוי·
במקום שאינו פתוחה אינה פסולה דיעבד · עיין ש״ך סי׳ ערה והט״ז
בסי׳ הנ״ל סק״ה חולקים על הרב בזה ·

ס״ת שנעלית כמצוה דף הרמב״ם · נראות שטעה הסופר בעלות פרשיות
בפתוחות וסתומות צריך לסלק ז״ל הראשון או לאו · עיין שו״ת ריב״ש סי׳ ג

הניח מקום פנוי במקום שאין בו פ׳ חז שנכתב כדרכו ולא הפסק
ברווח במקום הפרשה פסול דיעבד · עיין בשו״ת הרא״ש ז״ל ג׳ כלל
ו׳ דין פתוחות וסתומות · ותיקון הפסולים · ותיקון התפירה · וגם
פתוחה שעשאה סתומה האיך יתקנם ·

אין לזוז מדברי הרמב״ם בענין פתוחות וסתומות · והרמ״א סי׳ ג״ו ·
ס״ת שנמצא בה התחלות פ׳ ויצא סתומה כמו פ׳ ויחי · מצווה לתקן
לחם הפנים ·
ס״ת אם נכתב ארור שוכב בפ׳ סתומה יש לפסול · שו״ת שער אפרים
סי׳ פ׳ :
ס״ת שכתב בה ועיניו ז״ל ויראו בסוף שיטה שבסוף הדף פסול · ב״ה
בה״ג
ס״ת שנמצא בה בפ׳ צו וידבר דבל חלב אינה פתוחה · והיא פתוח
בכל ס״ת עיין בש״ך סי׳ ערה סק״ג בנקודה והפיר ·

דין שינים ·

דינים בתמונת האותיות · ואותיות הנוגעות ·
ז' בגו ·

כתב ס"א דחסר לה החית כדעת רש"י כזה ח כשירה · עיין בשו"ת ש"ס
הרלב"ח סי' ח' צורות האותיות ·
חית היא מאותיות המרובעות · לכן אין להאריך אותם בגוף שנוטה · ואי
לא הוה לא הוי ב' זיינין · ולכן אין לעשות כעין דלית ווין · ואם עשה כן
יזהר שלא ידבקו עד שתהיה כעין זיין באופן שבתמונתה יהיו נפרדים ·
שם ·
יש להסתפק אם כתב צורת אלא וי' ומחוה ... אם מוציא אריכות הנראה
לעטה · הזאין ולמעלה נראה ... · וכן בתחתונה ונמן · ...
מחמיר · ולמעלה ראש תחלת הכתיבה משקרא התחתון · אבל ...
וכותב האות הסמוך בראש כזה פני ארצי ... · ובכה"ג ...
ראש אות א' ... כגון שהאות אינו נכנס לתוך הג' וכגון
לכ"ע פסול · ס"א בספ"ן ... כתב ... שאו יכנס ראש ...
באויר החא או החית · וכתב עליו הט"ז ב... דפסול אפי'
... · וס"א ס"ק ... כתב ראש נכנס בעיגון ... צורת האות
... · וכגון שנכנס לתוך הדלת ונראית כה"א פסול · ובכה"ג ...
... · ס"א שם · ואם נמצא אות יתיר אחר הא' וצריך למחקו
ואם ימחק גג ההא כזה הי אין רגל ההא סוגלה · וצ"ע בסוף
הגג · ס"א ס"ק ל"ג
אם ראש הלמד ... שעולה ונכנס באויר הא' וחית · עיין
בשו"ת באר ע"ש סי' ...
ס"ת היה כתוב זיין כצורת וו"ו רק שהוא מתויג כתגין של שעטנז
גץ · וכן נון פשוטה ארוכה ... כצורת הזיין רק שהיא מתויגת
בתגין כצ"ל · והנה לתקנן ... וקראו ווו · וגם ראיתי
באותו ס"ת שרוב הזיינין פתוחין כעין כזה וכתבו כל
הרסיקים שצ"ל צורתן כמו כצ"ל וו כזה ובמה הנכתב

הנכרת היתה תיוב בפני עצמה ולא היתה נוגעת · עיין בשו"ת
בית אפרים שאלה פ"א ·
גוף שבספר אם רגל שלה תלוי או דבוק · ואם תחבר האות כנה
ובנה · וגם ניתפסלו באותה א"א אם הגג האמצעי צריך שיהיה
מחובר למעלה עם הגג · וכן מ"ש פתוחה אם הגג האמצעי מהשמאלי
אינו דבוק למעלה · וכן בצ"ן אם אין הגג השמאלי דבוק עצמה ומטה ·
ופנים לא שיפסול בבק · ואולי אין זה כא"ל מעצמה · עיין בשו"ת
הריב"ש סי' נב · ועיין בשו"ת מהרי"ו סי' א' · ועיין בשו"ת מהר"ם
שורש ס"ט ועיין בשו"ת הרשב"א סי' א' · ועיין בשו"ת מהר"ם
אלשיך סי' ה' · מדפוס אלו ועם סי' נ"ט ·
סופר שטעה וכתב ה' במקום ח' דעכב אם גירד רגל השמאלי
וגגו שלה"א עד שנשאר כמין זיי"ן · וכתב זוג אחרת כנגדה
ודבקם למעלה בחטוטרות הכשרה כשר ולכתחלה היה צריך
לגרור כל הה"א כי כל מה שנכתב בפסול צריך המתקן לגרור
עיין שו"ת עבודת הגרשוני ·
לא ירחיק רגל הקו"ף או הה"א יותר מן עובי הגג · שו"ת הריב"ש ·
אם נגע רגל בגגה פסול · והשיקוצות מגע שכנגדו להכשיר · ריב"ש
המנהג לכתוב והנשאר כדם יוצא בה"א · ולא בקו"ף · כמו שכתב
החזונים · ובדיעבד פסול · עיין בלבוש הנ"ח ·
ראש הלמ"ד הנכנסת תוך הה"א או חי"ת בלא נגיעה · וסוף הדבר
תלה בראות עיני המורה אם הפסיד צורת האות אם לאו
מה שנהגו הסופרים כמאירע ותם ך פשוטה בסוף השורה
מושכין גגה הך כזה ך והוא מעשה בנרות שהיה צריך

צריך לחזור פני שניהם כמין נון · דכל פשוטה וכפופה צ״ל שיעור
אחד · כשיתפשט הכפופה · וכשיתקנה צריך לגרור כל הכ׳ ולא
לגרוע בלבד · ש״ע י״ד סי׳ רע״ג ·
סת״ם שנדבקה בה האותיות כמו בגוף אינה פסולה · אבל לכתחלה
אין לעשות כן · ריב״ש סי׳ נ״ו · רמ״א י״ד סי׳ רע״ד ·
סת״ם שראשה הלמ״ד נכנס לתוך חלל הה״ש ונראית כמין נו״ן פסול
והרי״ף בתשו׳ · י״ב · ל״ב ·
העין והגימל שאות אחרת נוגעת בתוך חללו בשיטה א׳ פסול
מהר״א בן חיים חב״ב ע״ה ·
אות עיין שנמצאת בס״ת שנדבקו שני יודי״ן שלה למעלה · ודאי
פסול · וכן השי״ן · והצדי״ן · ולא שייך בזה הכשר תינוק
בחוט · וצריך לתקן באופן זה לחתוך מן האות כל העולה בכרסו
דהיינו שלא ישאר מן האות צורת האות כלל · ואח״כ יכתוב אותה
כתקנה · שו״ת באר עשק ·
טעה וכתב ד׳ במקום ר״ש או ב׳ במקום כ״ף אין תקנה לחתוך הגג
לתקן האות משום דהוי מן התוכות · ב״ח ·
כל פשוטה שעשאה למעלה כמין ב׳ ולא עגולה כשירה שו״ת רמ״ה
גאונים סי׳ קל״ה · ובמהרי״ל פוסל ·

דין שלאו׳ ·

על זה שנהגו הסופרים לעשות בשטות עוקצים בירכה קודם
התחלת כתיבתן · ואח״כ כותבין על השלאו׳ · ונשבר והתיר ·
מהר״ין שורש קק״ב · ובה׳ נשבר והחזיר לכ׳ ירא שמים לעשו
אבל אין לאסור לאחרים · אבל אם כתב נוגעת האות על ירכה
ונוגעת על השלאו׳ הרבה פסול לכ״ע · ולא עוד אפי׳ נכתב
כל האות על הירכה · אלא שנוגעת בו מצד א׳ של האות ההוא
עוכב גם על השלאו׳ · לא מהני תקנת גרור שבשלאו׳ לאות
הנכתב על הירכה · אלא הנכתב על הירכה · צריך שינגע גרור
על הירכה · והנכתב על השלאו׳ צריך שינגע גרור על השלאו׳ ·
עי׳ בש״ך סי׳ רפ״ו סק״ב · ועי׳ חולק על זה דמהני שפי׳ ·

אם נחלק שום אות א׳ על ידי ירכה · לא מהני מה שרבנו אותו
מאחריו · רמ״א סי׳ רפ״ה ·

ס״ת שהיה בה שלאו׳ · והיה נכתב גם על השלאו׳ נוגעת אותיות
ואות א׳ הי׳ נוגעת על השלאו׳ ונוגעת על ס״ת · ונראה לי דכל
שהסופר דבקו קודם כתיבת הס״ת · עיין שו״ת בה״ס סי׳ נ״ה ·
ועיין בשו״ת חוט השני ·
הגליונים הבאים וחלק מבחוץ נגד התפירות אי בזיון נוהג
לשון · עיין שו״ת באר עשק סי׳ נ׳ · עיין מזה גם בדיני גורל ·

דין ס"ת שבלה · או נקרעת ·

ס"ת שבלה ונמחק עם ונמצאת בו אותיות שנמחקו בין תוך האות כגון
תוך ההא · והלמד · והדלת · ובין חוץ לאות · למעלה · או מן הצד · וכן
אם נפגמו נקבת אותיות ברגל ואין כתב הניכר גוויל כשר הוא תיקון ·
שו"ת באר עשק סי' ג' ·

ס"ת שנקרע אם נדבקין בדבק ובמטלית · ואם יכולין לכתוב על המטלית
צריך שורש קק"ב · ובשו"ת צמח צדק סי' נ"ב · ס"ת שנקרעת עד תוך
שיטה אחת ונשאר אותה לשתים · עיין בשו"ת שבות יעקב ח"ב סי' פ' ·

ס"ת שנקרעה כמה יריעות צריך לסלק · שו"ת חכם צבי סי' י"ט
ועיין בשו"ת שבות יעקב ח"ב שאלה פ"ט ·

ס"ת שנקרעה רוחב מן שני שיטין · אם יכולין לתופרה ולקרות בה
בציבור · עיין שו"ת מהר"ם אלשקר סי' צ"ו · ועיין שו"ת מהר"ר אליה
מזרחי סי' פ"ט · ובשו"ת הריב"ש סי' ו' ·

נקרעת הס"ת מן הגליון שלמטה בנקום התפירה · ונכנס הקרע
בתוך הדף כמו שנה או שבעה שיטין אם מותר לתקנם בלא סילוק
היריעה · שיתקנם בדבק ובמטלית מאחריו בשינוי בלא תפירה · אולאו ·
שם · ועיין בשו"ת כנה"ג נ"ח ·

שם סי' ל"ב אם היה אפשר בתיקונה אם מותר ליקח מגליון יריעה
של ס"ת שנקרעה · או אם היא ירודה ·

יריעה שבלה מחליפין ג' יריעות · אבל יריעה א' שנפסלה א"צ
אלא להחליף אותה יריעה לבדה · וחס הפוסקים · ובלבוש הניח ·
ובשו"ת מהר"ם בר ברוך סי' נ"ד · ובשו"ת הרשב"א ח"א סי' ר"א ·

דין דפין · ושיטות · שבס"ת · ושלא יהיו חוץ לשיטה ·

ס"ת שהדפין שלה אינם שוין · והשיטות כמו כן א"ע · ולפעמים יוצא חוץ
לשטה כדי שיטה · כיון דאין בו שירטוט לשטה אינו נפסל בכך כיון
דליתא דמי · לחם הפנים ·

ס"ת שנכתבה שלשה אותיות או תיבה בתחלת אותיות חוץ לדף · ושאר
דינו ס"ת עיין בר"ב שורש נ"ו · ועיין בכנסת יחזקאל סי' ש"ס ·

ס"ת שהדפין בלתי שוין · עולות ויורדות · ולפעמים נשאר כדי
שיטה למעלה או למטה רק השורות שוין כמו כן א"ע עיין שו"ת באר
עשק סי' ט"ו ·

דין חק תוכות ·

אם פתוחה שנדבק פתיחתה ונפתחה אין מועיל לגרור הדבק ולפתחה
משום דהוי כחק תוכות · עד שיגרור כל החרטום · כנ"ל ·
ריש שנעשה כמין דלית אין לגרור הירך או הגג לרבע · עד שיגרר שניהם ·
כנ"ל · וכתב ט"ז סי' ט"ו גרירה אין מהני אבל אם מוסיף דיו לעשות עגול
שפיר דמי ·
אם נגע רגל האל"ף בגג האל"ף או פני האל"ף בפשט בגג שתחתיה ·
פסול ואין מועיל גרירה להפרידה דהוי כחק תוכות · אלא יגרור כל
מה שנגע בפסול · ויחזור ויכתבנו · וכן הדין בגודל הש"ין
והצד"י · והעין והפ"א · אם נגעו בגג האות יותר ממקום דיבוקם ·
אותיות הדבוקות כאחת אם צריך לגרור כל האות · או הדבק לבד · עיין
שו"ת הרמב"ן סי' רל"ו ובשו"ת הרא"ש כלל י"א ·
נקב רגל הפנימי של הא' צריך ושאר כלא אות נקטנו דהיינו
והה' ·

והב״ח אם נפסק עוב״ל אם נשאר חוטר דק כמו ויו׳ · או יוד׳ דקה כשר ·
וא״כ צ״ע ·

דין מוקף גויל ·

סת״ם שאותיותיו אינן מוקפות גויל · עיין בשו״ת שבה״ל סי׳ תר״א
ובתשובת הרשב״א ·

דין תיקון בחוט ·

נכתבה כהלכתה ונפסקה רגל הה״א או החי״ת והאלף ונקרע
אם צריך לתיקון בחוט עיין בשו״ת באר עשק סי׳ ל״ב ·
אם נקרע מחלוקת בתשובות זה אוסר בכך · וזה בכך · ואולי
בתר רובא · וצריך לתפור זה שנודע האות
בין לקל ובין להחמיר לא מחוייב לתיקון · אלא בספק · אבל
בודאי שצריך לתקן לא בעינן תיקון ·
נפסקה אחת מהאותיות הפשוטות כגון נו״ן פשוטה שנפסקה
רגלה · או וי״ו זיי״ן · ונמצא בה אם תיקון דלא חשיב יודע לקרות ·
כשר · ואם לאו פסול · כו׳ · וכתב ט״ז סי׳ י״א חכמים היינו
שמבין העניין · ולא חכמים בהכרת האותיות · ולא טיפש ·
שאינו יודע לקרות ע״כ ט״ז ·
וצריך לכסות זה שלפניו · אבל לא זה שלאחריו · וא״ס

יט. שיהו אם אינו רואין אלא נשאר צורת האות כתיקון אע"פ
שהתינוק קורא אותו פסול. כגון שיוד של אלף חיק ... שאין
שוקל קריאת התינוק אלא באמצע האות. ע"א סי' ק'.

נ"ן הפוכה.

הנון של ויהי בנסוע. צ"ל שהוא הפוכה ופני ראש העליון לחוצה
כזה. ואם נמצא ס"ת שאינה כן צריכה להפכה. כי היא
הלכה והלכתא. וכן מוכח בזוהר. וכן הנון של ויהי העם
כמתאוננים צ"ל ג"כ כתמונתו. ונון של ובנחה צ"ל הפוכה
כתמונה אחרת שהפנים לאחור כזה. והרמ"ה ולובלינסין
והב"ש/ע"ג עיין כלל.

ובדעת אחור תורה עושה נצ"ת כזה. אבל כתב שגרת הנון
האפירוש והרקון כל הנון לאחור כזה.

ובעת הרש"ל ... כזה. פניו ומפיו פניו, ורגליו הפוכים
לאחור.

ומה שאלת בכתב את ספרי ... ושמחה הם הנקוד שהר"ר
ליב סופר ... והשיבו כנ"ל ובנון משון הפוכין ... מן
ויהי בנסוע ויהי העם. ותשובתי. אודיעך שאפי' הספרית
שורי ורבות הם הגאון המשח שהר"ר ... נ"צ. ושל הרב הגאון
הנקוד שהר"ר ... רה ... יצ"ו עלי ב
בה יותר כתב והם ס"ת וכתוב ב' נון המנזרות הט'. בפסוק
ויהי בנסע. ובפסוק ויהי העם. בצורה זו. ושון
שבואר בין אור ... עכ"ל ... .

טעו הסופרים שעושין העין מעוגלות גדולות · כי מנוזרות
אמרו ולא גדולות · משאר אותיות ·
וורא תגר על הסופרים שעושין בענין אותיות התפלין כגון
ק' דברך עץ חיים · ק' דומות תבה כחון · וכן לשר לעברי
תשיק · עיין לנש הנקח ·

דין מלוגמים ·
ורת להתיר ולגרות הגבן בשבת עם כתם עיניהם :
אם נפלה טיפת דיו · שזה על אותיות ס"ת ונראין האותיות
כפושהן · טיפה בו זה תבא עליה · והשיבו באוין נת נקיבא ·
ולא בשו לעקמות זהב · ואם יסורה בשבת · יש לחוש לסרח ·
עיין מנחת [illegible] ·
גנונים ס"ת יברך שהחיינו בשעת הגנה · ואם לא בירך אז
יברך בשעת קרי ראשונה · ולבעת מהרש"ל אינו יברך ג"כ הטוב
והמטיב · לנש הנקח ·
הא דקיי"ל ס"ת נגללת על התפר בנקי או בבתולי · תשובה גליון
על התפר הסמוך כדי לסעש בגלילה · מהר"ש בר ברוך ס"י/ס"ט
שאלה למה אין מכניסין ס"ת בארון [illegible] בלוחות · ורת' כתב
בתשובה שזה יותר טוב לעשות מטעם זה · ואלו נזכרים
כמעשיהם ארון הרחבתנו שם שאלה שנ"ב ·
ס"ת שנמצא בה טעות ונתערבה באחרות · ואם לטלא הטעות
מי בספולה ברוב שותי אלו ס"/ פח ·

צורת האותיות אלו קטש וספר ברוקשאיר ואגור ולבוש ופס' הכוונת הנה והנה ·

א צורת האלף עגולה ראשונה כעין יו"ד · ופניה באמצע הגג כלפי
מעלה וגגה עגול כלפי מעלה · ובכתב האר"י ז"ל אות א' בצורת
יוד כזה א נצורה גו בבינה · אבל אות א' שהיא בצורת
יוי כזה הוא באבא א ויש שעושין צורת א' כצורת
דין בעקום היוד כזה א גם לזה יש רמז בתיקונים

ב ירחיב חללה להיות כשיעור עובי הקולמוס · ותג לפניה לצד
לצד שמאל · ועוקץ מאחורה בראשה · והעקב שלמטה יראה
שהוא ב' · ולא כ' · ולא יעשינה למעלה עגולה · כי היא מן
האותיות שיש להם זוויות · ועפ"י תיקונים הרמ"ז תהא התג
באמצע הגג · ולא בראשה ב

ג ראשה עב ולמטה דק מאד וארוך מרגל שמאל · והרגל שמאל -
יורד למטה · בצד הרגל שלא יגע בו ·

ד יהא לה עוקץ טוב לאחריה · שלא תדמה כריש · והרגל לצד
הגג של לא ארוך שלא תדמה לך' פשוטה · ותג בראשה · ו
ובתיקונים הרמ"ז התג באמצע ·

ה כעין ד' ובראשה תג ונקודה שבתוכה תלויה · והיוד כפונה
כזה ה ובספר הטורים בצורת דן כזה ה וכן
עושין הספרדים ·

ו ראשו מאחוריו כעין ריש · ומתמעט והולך מלמעלה למטה
וירכה

ויראה ארוך שלא תדמה לוי"ו · ולכתוב נו"ן נקון עם גג בראשו ·

ז ראשו עקום משני צדדים והגוף באמצע הגג ולא ארוך שלא תדמה לנון פשוטה ועליה ג' תגין ·

ח ב' זייני"ן וחטוטרא בגגו על גביהן · כך הוא מוסכם מרוב הפוסקים · וזה שכתבו בקצת ספרים צורת ח' כזה ·

ח מה נכתב בה ב' זייני"ן · וחטוטרא בינהן יורד וסותם · ומעשה בקצת מן הפוסקים פוסלין להאריך החי"ת כזה ·

ח כי יפסיקין צורתה שצריכה שתהא ב' זייני"ן וחטוטרא על גב ובספרי נקוד לא נמצא שום תמונה לאות ח' · גם יש בספר משנת חסידים הנדפס מחדש כאלו שהרבה מצאתי בכת"י על גב שכתב שצורת החי"ת רגל ימין בו ואו רשה · ורגל שמאל כזיי"ן · וחטוטרא שעל רגל ימין והי' עב ושעל רגל שמאלו והי' דק · עכ"ל שם · ולא צייר תמונת האות · ולפע"ד נראה שצריך לצייר אותו חי"ת כתמונת הנ"ל · בספר קצת שחורים אותה חי"ת בכת"י על גב כזה ח וכבר דקדק על תמונת האותיות כמו שמצייר · והמעיין שם יראה שכוונתו כי זה לשון בספר קצת שחורים אותיות צריכה להיותם מתוקנת כזה האופן בשני תגין ובחטוטרת כזה ח עכ"ל שם · הרי מבואר שלא הי' כוונתו לצייר אותיות רק כוונתו על שם תגין הנ"ל · ואם הי' כוונתו על תמונת אות ח' היה לו לצייר אותה בכת"י על גב שם מצייר שאר כל האותיות מה שכתבו ·

ומה שכתבו הפוסקים · ובספרנו שזה יותר מעשרים שנה עכב
הפסוק א׳ מקולקל והיה כיבו הרבה תפילין וספרי תורה · והיו
מתכונתו עפ״י סודי האריז״ל · ושאלו א׳ מן הסבנים לבדוק
התפילין שכתב מזמן · ומצאתי שכל החיתין שהיו כתמונה הנ״ל ·
ושאלתי להסופר אם בכוונה כתב כן · ואם בקבלה הוא נקבל
ותורה היא וללמוד אני צריך · והשיבני שכך מצא צורתה
בספר מצות שמורים · ואמרתי לו שטעה בלא ספק שם על
צורת האות · רק על הג׳ תגין כנ״ל · והודה לי שטעה · ובמקום
פסל כל התפילין שלו ונתקן על מקום שלא לכתוב החית״ין רק
כתמונת המובחר מרוב הפוסקים שתי זיינין וחטוטרא ע״ג ·
ט רגו ימנית יעשיה לתחתיתה · וגוף שמאלו כמו מגגן זיין כצ״ה
ט ולא יכפה ראש הימנית יותר מדאי שלא תהא נראית כמו פ
כמ״ש בגמ׳ שלא יעלה שתי״ן פפ״ין · ועפ״י ספר התמונה ו
וספרי קבלה נותן טעם לכפיפת ראש ימנית דטית לתוכה
בסוד טובך כנ״ל בגמרא הנ״ל בפ״ת דע״ך אך משיכה שמאלית
תהי׳ כזיין ד ולא גרין · ועל משיכה השמאלית ג׳ תגין ;
י יכתוב יוד קטנה ולא פניה כלפי מעלה · ותגא למעלה · ותג
למטה · וירכה קצר וכפוף ועוקץ לצד פניה · ויזהר שיהא
התג למטה קצר מאד שלא תדמה האות לתיען בלחוט וחית ·
כ עגולה תהיה מאחורה מאד שלא תדמה לב׳ והאחיר בתורה
כמובא הגהות ופחות ·

ך פשוטה עגולה מאחורה כמו רי״ש ויריכה ארוך פי שנים מן
הגג׳ ואם יאריך הגג כמו תמונת צורתה · ותדמה לרי״ש · ובס״ת
מהרש״ל למאנשי ק׳ פשוטה שכותבין אותה מאחורה כמו רי״ש
ויש כמו ד׳ ודרכונה בזמן זה שאין לה שום בגג׳ ואין בו רבך
כשר עכב ומאן דעכב כשר עכב · וכן לעכב מגון עכ״ל · ואנו
הנה לא עו״ש ליתן טעם והתורא שעושין כמו בלתין מאחוריו וזה
באמרינן בגמ׳ שאין כל אותיות פשוטות לעקומות אלא פשוטתן
ועקומותן · היינו בעקום פשוטתן שם תהא עקומותן דהיינו
למטה צריכה להיות עגולה שלא תדמה לבית · ולמעלה אם אינה
עגולה ליתן כרי כנ״ל׳

ל למ״ד יכתוב בה זיונים הצואר והראש ושתי תגין נשיקים
למעלה הימנית ארוכה נכתבת מהשמאלית · ונשאר הלמ״ד ארוך
כמו וא״ו ולא יוד׳

מ מ״ם פתוחה למטה בלי חיבור כלל · ואם חיברה למטה פסולה
ולא יועיל תיקון׳

ם מ״ם סתומה תהיה מרובעת לגמרי · שלא תדמה לסמך׳

נ נון כפופה ראשה זכה והגון זה והמושב עגול שלא תדמה לבית
ועליה ג׳ תגין׳

ן נון פשוטה · ראשה זה · וצוארה זה · ויריכה ארוך שלא תדמה לזיין ועליו
סוף יכתוב כמו כי נון רבה · וגגה למעלה ארוכה ולמטה ג׳ תגין׳

ס סמך צרה ועגולה שלא תדמה למם סתומה׳

ע עין יכתוב בעמידה כדי שיוכל לכתוב אות אחרת אצלה
בסמוך׳

בסוף שלא יגע רגל בה · והזיין בראשה · ולדעת המקובלים יהיה
השין שין שבה כזיין ווין ולא זיין כזה · ועל השין ג׳ תגין על
גג השמאלית ·

פ פא הכפופה שבפנים יכתוב כמין צ של הפא למעלה · ועליה
תג שתהא נראה הנקודה עם התג כמו הפוכה וצורת כך
כמין השם ·

ף פא פשוטה יכתוב תמונת עמו כמו ריש והנקודה שבפנים לצד
הרגל ולא לצד חוץ כזה ת״ו

צ צדי״ק יכתוב היוד לאחריה פניה למעלה כלפי מעלה · ומושב
הצדי״ק ארוכה · והיוד שלאחריה יתלה בצואר הצדי״ק ויפסוק
מושב הצדי״ק לפשוט לחוץ לצד ימין צ שלא תדמה לעין כזה ·
ע ולדעת המקובלים צורת הצדי״ק ראש הימין בעין יוד הפוכה ·
והשמאלית כמין יוד ישרה ונון תחתיה כזה צ ונעשית עושין
הצדי״ק לדעת המקובלים כזה צ עם ... עם הראש תחת ב׳ היודין
ולא יהיה עושין כן אלא בלא ראש יקרא נון כמו כן ... ראש
נקרא ו׳ לכוונת צורתו אותיות כמו ה נחשב לג׳ ווין ונמצא
וג׳ תגין על יוד השמאלית ·

ץ צדי״ק פשוטה ירכה ארוך ויבדל היוד בצואר שלא תדמה לשתי
אותיות יוד נון · וצורת הקבלה יעלה גג ראש הימין כמין יוד הפוכה ·
והשמאלית יוד ישרה · ונון ארוך תחתיה · וג׳ תגין על יוד השמאלית ·

ק קוף גגה ארוך והגב לצד פנים ועוקץ ורגל שמאלו ארוך
שלא ·

שלא תדמה לסמ״ך · ותג כנגד זנב שמאל · ולא תגע הרגל בגגו ·

ר ראש עגול מאחוריה ורגלה קצר · שלא תדמה לד׳ ולך׳ פשוטה ·

ש ראש האמצעי כמו יו״ד או וי״ו ובקצתם זנב שמאל בג׳ ווי״ות
וחד שלשה ולא רחבה · ובקבלת הארי״זל ג׳ קוין לשעטנז ג״ץ
ולא צריכין וג׳ תגין על ראש השמאלית ·

ת תגו כמין ד׳ צריך ימין קצר ודבק בגגו · והרגל תמה
כי כלתה זה כמו זה והוא מבעלי גויות · ולא כמו ר״ש וכן
נהגו · אבל האר״י פי׳ שאין זה קפידא מה לי רגל זה לי רגל
וכן עושין הספרדים כמו ר״ש רק גג שלה יהא ארוך ·

ובענין חסרות ויתרות · ופתוחות וסתומות · ובאותיות
גדולות וקטנות · ושאר דקדוקי סופרים · בלי הוספה
וגרעון · שלסמוך על התיקון הנדפס באמשטרדם בדפוס
עמיאש בלונ״י עם ספר על התיקונים סומכים כל סופרי
דורנו בקבלתו · שנדפס עם הגהות ספר אור תורה ·
בלי שום שינוי · וכן קבלתי מרבותי שלא לשנות · כי
התיקון נשפט ע״י מדקדקים גדולים · ועל הספר אור
תורה אין להרהר · כי המחבר ז״ל ראה ונכנס על הגהות
ספרים ה״נ גיה הרוורה אותבראות מפי ספרים מבוררים ·
ומספר עזרא הסופר והתג הרוחבים על הפתוחות
והסתומות ·

והשתנות · ולפע"ד שהתיקון סופרים הנ"ל נראין בלי
שום שינוי עם הספר אור תורה · אך בזמן שאנו
איזה שינוים הנמצאים בתיקון הנ"ל שלפנינו ובדפוס
ריהשא נגד האור תורה · גם השנה יש לפנינו שיהיו
שוין עם האו"ת · הוא כתב האו"ת ונ"ל הג"ה נאת לא
תגלה אלא למי שיש בידו המקרא גדולה דפוס שנ'
של בומבירגו או המקרא נדפס בדפוס הנ"ל שלפני
בג' ע"ב בסופו · ולם לא נמצא
זה שנמצא בתיקון הנ"ל בפ' תולדות באור תורה ·
ואחלה השני חסר · ובתיקון הנ"ל שניהם חסרים ·
כמשראית בפ' אח"ר שאינו מרכב כלום · אך ואחלה
הראשון אם הוא מלא או לאו · נראה כי בחומשין דפוס
בומבירגו הנ"ל נמצא הראשון היו חסר והשני מלא · הג"ה
הוא כן השני חסר · ועל הראשון לא שת לבו להזכיר
כי כבר הי' חסר בדפוס הנ"ל ·
ובדרך הזה יש לרון נ"ב בלא תינוקי לזה · ומש"ב בפ' פנחס
מצא באור תורה אילים ב' וג' וד' מלאים יוד קמא · וחסרים
יוד בתרא ותס' הנ"ל כולם חסרים יוד בתרא · אך
בהג"ה הנ"ל נ"ב עולה בסגנון אחד ·

ובענין לבושלותו דף/ כשיבא שתהא כפי גזרה ·
הזהרונו רבותינו שלא לשנות ומספר אות יע״ש

ובענין עיון הכהן דויהי בנסוע · ויהי העם כמתאוננים ·
אודיעך שמפי הספרים מורי ורבותי הה׳ הגאון המנוח
מוהר״ר ליב זצ״ל · והרב הגדול המנוח מוהר״ר מרדכי
ר״מ דקהילתינו זצ״ל בהיות כותב להם ס״ת לכתוב
ב׳ נונין המנוזרות הנ״ל בפרשת ויהי בנסוע ויהי העם
כמתאוננים · בצורה זו נ · וסודו מבואר בס׳ את״ג ·

כוונת תפירות התפילין לכריכתו · ותחילה יתיר
הגיד דתפילין של ראש · ויוציא הרצועה מן המעברתא ·
ויפתח התפירות ויגיה הפרשיות · ולא ישימם בבית ·
ואח״כ יתיר הגיד דתפילין של יד · ויוציא הרצועה מן
המעברתא · ויפתח התפירות · ויגיה הפרשיות · ולא ישימם
בבית · רק יגיה הפרשיות בתפילין של ראש וישימם בבית
ויתפרהו בכוונה הידוע יב׳ צירופי הוי״ה כדאי׳ בס׳
הכוונות · ושחירה · ויכניס הרצועה לתוך המעברתא
ויעלה הגיד · ואח״כ יכניס הפרשיות דתפילין של יד בתוך
הבית ויתפור בכוונה הידוע בקב״ צירופי אדנ״י ושחירה
ויכניס הרצועה של׳ לתוך המעברתא ויעשה הגיד · מקובלנו מקובל א׳ :